

Nr 804

Av herr Dahlgren m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 117, angående inrättande av en stallig sjuksköterskeskola i Norrköping.

(Lika lydande med motion nr 646 i Första kammaren)

I proposition nr 117 föreslås inrättande av ytterligare en stallig sjuksköterskeskola. Enligt förslaget skall skolan förläggas till Norrköping. Den skall ha en årlig intagningskapacitet av ca 60 elever och skall påbörja sin verksamhet den 1 juli innevarande år.

Med hänsyn till den omfattande sjuksköterskebristen får det givetvis hälsas med tillfredsställelse att en ökning av utbildningskapaciteten kommer till stånd. Enligt vår mening kan det framlagda förslaget godtagas. Dock bör, såsom remissinstanserna framhållit, uppmärksammas att den föreslagna personalorganisationen förefaller vara i knappaste laget, särskilt med tanke på att verksamheten vid skolan skall ha karaktären av försöksverksamhet.

I propositionen framhålles att ett antal platser vid skolan om möjligt bör avses för i första hand manliga sökande. Vi har ingen erinran häremot utan vill tvärtom understryka lämpligheten av att man i större utsträckning än hittills söker anlita manlig arbetskraft inom kroppssjukvården. Det bör emellertid vara möjligt att vidtaga vissa åtgärder i syfte att stimulera manlig ungdom att genomgå denna utbildning. Enligt vår mening bör för manliga sökande inträdesåldern sänkas till 17 år, så att sökande inom nära tid efter avslutad grundutbildning kan påbörja yrkesutbildningen.

Det synes vidare nödvändigt att uppmärksamma värnpliktstjänstgöringen i sammanhanget. Därvid bör beaktas att försvaret har ett betydande behov av väl utbildad vårdpersonal, såväl i fred som i krig. Det bör därför prövas i vad mån och på vilket sätt utbildning till sjukskötare ev. kan inräknas i militär utbildning eller tillgodoräknas vid sådan utbildning. Det bör likaledes prövas om ett uppskov med den första militärtjänstgöringen kan anses erforderlig och om tjänstgöringen kan ordnas på samma sätt som nu gäller för bl. a. läkare. Dessa spörsmål torde böra prövas i samråd med försvarsledningen.

I propositionen erinras om de olika åtgärder som vidtagits i syfte att främja rekryteringen av sjuksköterskor och även för att på annat sätt avhjälpa bristen på sjuksköterskor. Det framhålles även att dessa åtgärder hittills varit otillräckliga och att bl. a. en översyn av sjuksköterskeutbildningen bör komma till stånd.

Enligt vår mening bör, möjligen i samband med den nämnda översynen, även utredas det framtida faktiska behovet av sjuksköterskor. Under senare år har antalet utbildningsplatser i främst kommunal regi ökat betydligt. Sålunda utexaminerades år 1961 1 512 sjuksköterskor, men det intagna antalet år 1960 var 1 870. Antalet elever som påbörjat sin utbildning 1961 är ännu inte exakt känt men torde få beräknas till ca 2 000. Då man brukar räkna med att ca 10 procent av eleverna avgår före avslutad utbildning kan man på grundval av dessa uppgifter beräkna att antalet utexaminerade sjuksköterskor 1962 kommer att uppgå till ca 1 700 och 1963 till ca 1 800. Härtill bör nämnas att ytterligare två kommunala sjuksköterskeskolor torde påbörja sin verksamhet hösten 1962.

I vad mån denna utbildningskapacitet kan anses tillräcklig på sikt finns det inga tillförlitliga uppgifter om. Enligt vår mening är detta en brist, som försvårar sjuksköterskefrågans lösning. En utredning eller inventering av behovet av sjuksköterskor bör snarast komma till stånd. Den bör därefter fullföljas genom fortlöpande prognoser. Flertalet vårdområden befinner sig i en genomgripande utveckling. Häri ingår både en utbyggnad av vårdkapaciteten och en omfördelning av arbetsuppgifterna mellan olika personalkategorier. Båda dessa omständigheter är av stor betydelse för behovet av sjuksköterskor. Även angelägenheten av en tidsenligare arbetstid och goda tjänstgöringsförhållanden för sjuksköterskorna påverkar behovet och möjligheterna att tillgodose detsamma. Angelägenheten av så säkra grunder som möjligt för bedömningen av det framtida behovet av sjuksköterskor är enligt vår mening uppenbar.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 117 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla,

att frågan om manliga sjukskötares militärtjänstgöring måtte prövas i samråd med försvarsledningen, samt

att kartläggning av det förväntade behovet av sjuksköterskor snarast måtte vidtagas samt därpå fullföljas genom prognoser rörande sjuksköterskebehovets utveckling.

Stockholm den 3 april 1962

Anders Dahlgren

David Gomér

Lennart Mattsson